

ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ร่วมกับ รองศาสตราจารย์ ดร.ลักษณนารา ขวัญชุม สำนัก วิชาการจัดการ และเครือข่ายภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิชาหกิจชุมชนประปาหมู่บ้าน หมู่ที่ 15 และ วิชาหกิจชุมชนบ้านแหลมโฮมสเตย์ หมู่ที่ 7 ร่วมกันพัฒนาโครงการ**เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน** กล่าวคือ ชุมชนประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการประปาหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นความไม่มั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพ น้ำประปาหมู่บ้าน การดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการใช้น้ำประปาของชุมชน การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ต้นทุน และผลตอบแทนที่ยังไม่ลงตัว ตลอดจนปัญหาคุณภาพน้ำประปา ดังนั้น คณะทำงานจึงได้ดำเนิน**โครงการ Water (WR) เพื่อเชื่อมโยง UI GreenMetric และ SDGs 6 และ SDGs 13 สำหรับในปีที่ 1 นี้ โครงการฯ มุ่งเน้น การจัดการองค์ความรู้ (ED 4) ผ่านกิจกรรมการบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้าน** ร่วมกับการให้ความรู้ด้านการ จัดการน้ำ และน้ำเสียแก่ชุมชนประมง นำไปสู่การจัดการน้ำเสียในครัวเรือน และน้ำเสียจากกิจกรรมการประมง และการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชนต่อไป (WR 2) อีกทั้งกระบวนการจัดการน้ำประปาหมู่บ้าน เป็น กิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และลดการปล่อยก๊าซ เรือนกระจก และส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับความเสี่ยง ผลกระทบ การแก้ไขปัญหาหรือการแจ้งเตือน Climate Change ของท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนพร้อมปรับตัวรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และวางแผน เพื่อรับมือภัยพิบัติที่จะส่งผลต่อวิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ข้อ 13.3.1 นอกจากนี้ การดำเนินโครงการยังเป็นไปตามตัวชี้วัด SDGs ข้อ 6.5.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับการ จัดการน้ำที่ดี และ ข้อ 17.2.1 การบูรณาการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความรู้และแรงจูงใจให้ชุมชนได้รับความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ โดยเฉพาะด้านกระบวนการจัดการบริหารจัดการน้ำประปาหมู่บ้าน ตลอดจนน้ำเสียในครัวเรือน เพื่อ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนและนักท่องเที่ยวที่มาเยือน ส่งผลต่อการเสริมสร้างศักยภาพเศรษฐกิจ ของชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมต่อไป

สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มุ่งหวังให้อาจารย์ได้แสดงออกถึงศักยภาพ ถ่ายทอดความรู้ ความสามารถแก่ชุมชน โดยการวิเคราะห์เนื้อหารายวิชา จัดกิจกรรม/โครงการบริการวิชาการ ผ่านองค์ความรู้ที่ สอดคล้องของชุมชน ด้วยวิธีการถ่ายทอดสู่ชุมชนโดยตรง หรือผ่านนักศึกษา อันเป็นผลผลิตที่สำคัญที่สำนักวิชาฯ มุ่งให้นักศึกษาเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงร่วมกับอาจารย์ สร้างเจตคติที่ดีต่อการรับใช้ชุมชนและสังคม ซึ่งมี แผนการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการและ Social engagement ให้กับชุมชนเป้าหมาย โดยมีการนำ โครงการบริการวิชาการมาบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนในรายวิชา Environmental Conservation and Global Warming การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและสภาวะโลกร้อน และรายวิชา Sustainable Tourism การท่องเที่ยว

อย่างยั่งยืน ที่เน้นการฝึกปฏิบัติภาคสนามของนักศึกษาและส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือร่วมกับเครือข่ายในพื้นที่ชุมชน/สังคม เพื่อให้นักศึกษาพัฒนาทักษะด้านการทำงานเป็นทีมได้ดียิ่งขึ้น โดยมีกระบวนการดำเนินโครงการฯ และการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีไปใช้ ดังนี้

1) ติดต่อประสานงานผู้นำชุมชน เพื่อลงพื้นที่พบปะพูดคุยถึงวิถีชีวิต และความต้องการของชุมชนที่มีต่อกระบวนการจัดการน้ำเสียในครัวเรือน และกระบวนการจัดการน้ำประปาหมู่บ้าน เป็นกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

2) พัฒนาข้อเสนอโครงการ จากการลงพื้นที่พบปะผู้นำชุมชน/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมาย เพื่อปรึกษาหารือแนวทางร่วมกันระหว่างอาจารย์ เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการวิชาการ และผู้นำชุมชน ถึงความเป็นไปได้ เพื่อกำหนดแผนการทำงาน และรูปแบบของโครงการ โดยนำองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้าน แบบแปลนระบบน้ำประปาหมู่บ้านของกองการจัดสรรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปตรวจเช็คสภาพของระบบน้ำประปาที่บริหารจัดการโดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนประปาหมู่บ้าน

3) จัดกิจกรรมแนะนำโครงการและให้ความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ต่อการใช้ทรัพยากรน้ำ และการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการกลายสภาพเป็นน้ำเสีย ลด water footprint

4) กิจกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดน้ำเสียในครัวเรือน โดยทำการเก็บตัวอย่างน้ำภาคสนามมาทดสอบคุณภาพน้ำเบื้องต้นจาก 1) จุดที่สูบน้ำดิบขึ้นมาจากน้ำบาดาลก่อนเข้าระบบกรองหยาบ 2) จุดที่ผ่านการกรองหยาบ 3) จุดจ่ายน้ำในโรงเรียนสอนศาสนา 4) จุดที่ปล่อยน้ำตอนกลาง และ 5) จุดท้ายน้ำ

5) นำเสนอผลการดำเนินโครงการและเผยแพร่ข้อมูลสู่ชุมชน

ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการฯ คือ ชุมชนบ้านแหลม หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 15 ต.หน้าทัพ อ.ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้านการจัดการน้ำและน้ำเสีย ชุมชน และการบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้าน จนสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวที่มาเยือน (**ด้านสังคม**) การลดการใช้น้ำ ส่งผลให้เกิดน้ำเสียชุมชนลดน้อยลง โดยปริมาณน้ำที่ใช้ในกิจกรรมต่างๆ ร้อยละ 100 เมื่อผ่านการใช้งานแล้วจะกลายเป็นน้ำเสียร้อยละ 80 ทำให้สามารถลด Water footprint และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ สร้างสมดุลทางนิเวศวิทยา เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี (**ด้านสิ่งแวดล้อม**) ขับเคลื่อนรายได้ทางด้านธุรกิจท่องเที่ยว ประมงชายฝั่ง ผู้ประกอบการน้ำดื่ม (**ด้านเศรษฐกิจ**) และมีการนำต้นทุนใช้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดทั้งปี นอกจากนี้ นักศึกษายังได้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกับชุมชน ในการเก็บน้ำมาวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ส่งมอบข้อมูลให้กับวิสาหกิจชุมชนประปาหมู่บ้าน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการ

น้ำประปาหมู่บ้านให้สอดคล้องกับกิจกรรมในชุมชน ลดต้นทุนการผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน แต่ไม่ลดคุณภาพของน้ำประปา โดยตัวชี้วัดความสำเร็จและค่าเป้าหมายของโครงการคือ ชุมชนได้รับความรู้ และร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการโครงการบริการวิชาการ ≥ 90 ซึ่งจากแบบประเมินความพึงพอใจอยู่ที่ร้อยละ 96